

UCHWAŁA Nr XLVII/427/2024
RADY POWIATU ALEKSANDROWSKIEGO
z dnia 27 marca 2024 r.

w sprawie przyjęcia Powiatowego Programu Rozwoju Pieczy Zastępczej w Powiecie Aleksandrowskim na lata 2024 – 2026.

Na podstawie art. 12 pkt 11 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (t. j. Dz. U. z 2024 poz. 107), w związku z art. 180 pkt 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t. j. Dz.U. z 2024r., poz. 177) uchwała się, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się do realizacji Powiatowy Program Rozwoju Pieczy Zastępczej w Powiecie Aleksandrowskim na lata 2024 – 2026 stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Zarządowi Powiatu Aleksandrowskiemu.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady Powiatu
Arkadiusz Świętkowski
Arkadiusz Świętkowski

Sprawdz. pod. wzgl. formaln.-prawnym:
RADCA PRAWNY *Anna J. Symelchel*
Toruń, 2024 03 -27

Załącznik do Uchwały Nr XLVII/427/2024
Rady Powiatu Aleksandrowskiego
z dnia 27 marca 2024 roku

**POWIATOWY PROGRAM ROZWOJU PIECZY ZASTĘPCZEJ
W
POWIECIE ALEKSANDROWSKIM
NA LATA 2024– 2026**

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Aleksandrowie Kujawskim 2024r.

WPROWADZENIE

„Dla dobra dzieci, które potrzebują szczególnej ochrony i pomocy ze strony dorosłych, środowiska rodzinnego, atmosfery szczęścia, miłości i zrozumienia, w trosce o ich harmonijny rozwój i przyszłą samodzielność życiową, dla zapewnienia ochrony przysługujących im praw i wolności”¹

została podjęta ustawa z dnia 09 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, zwana dalej ustawą, która w art. 180 nakłada na samorząd powiatowy obowiązek opracowania i realizacji 3 – letniego powiatowego programu dotyczącego rozwoju pieczy zastępczej, zawierających między innymi plan rozwoju rodzinnej pieczy zastępczej, plan ograniczenia liczby dzieci w instytucjonalnej pieczy zastępczej oraz limit rodzin zastępczych zawodowych na dany rok kalendarzowy, uwzględniający założenia wynikające z planu rozwoju rodzinnej pieczy zastępczej, konieczność zapewnienia dzieciom z terenu powiatu rodzinnej pieczy zastępczej oraz ograniczenie liczby dzieci w instytucjonalnej pieczy zastępczej.

¹ Preambuła ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

Zadania Powiatu Aleksandrowskiego w zakresie pieczy zastępczej wykonywane są za pośrednictwem Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Aleksandrowie Kujawskim zwanego dalej Centrum, które zgodnie z Zarządzeniem Starosty Aleksandrowskiego Nr 52/2011 z dnia 25 października 2011 r. w sprawie wyznaczenia organizatora rodzinnej pieczy zastępczej jednocześnie jest Organizatorem Pieczy Zastępczej w Powiecie Aleksandrowskim, którego szczegółowe zadania określa art. 76 ust. 2 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

Organizator rodzinnej pieczy zastępczej ocenia sytuację dziecka umieszczonego w rodzinie zastępczej oraz w rodzinnym domu dziecka na posiedzeniu z udziałem:

- 1) odpowiednio rodziny zastępczej albo prowadzącego rodzinny dom dziecka,
- 2) pedagogiem,
- 3) psychologiem,
- 4) właściwym asystentem rodziny,
- 5) przedstawicielem ośrodka adopcyjnego,
- 6) koordynatorem rodzinnej pieczy zastępczej,
- 7) rodzicami dziecka, z wyjątkiem rodziców pozbawionych władzy rodzicielskiej.

Organizator rodzinnej pieczy zastępczej ocenia rodziny zastępcze oraz prowadzących rodzinne domy dziecka, pod względem predyspozycji do pełnienia powierzonych im funkcji oraz jakości wykonywanej pracy.

Są to najważniejsze zadania Organizatora rodzinnej pieczy zastępczej w celu zapewnienia właściwej pieczy zastępczej z uwzględnieniem potrzeb dziecka.

I. PIECZA ZASTĘPCZA

Pieczka zastępcza jest sprawowana w przypadku niemożności zapewnienia opieki i wychowania dzieciom przez rodziców biologicznych.

1. Rodzinna piecza zastępcza:

Formami rodzinnej pieczy zastępczej są:

- 1) rodzina zastępcza:
 - a) spokrewniona,
 - b) niezawodowa,
 - c) zawodowa, w tym zawodowa pełniąca funkcje pogotowia rodzinnego i zawodowa specjalistyczna,
- 2) rodzinny dom dziecka.

Rodziny zastępcze i rodzinne domy dziecka zapewniają dziecku całodobową opiekę i wychowanie, w szczególności:

- a) traktują dziecko w sposób sprzyjający poczuciu godności i wartości osobowej,
- b) zapewniają dostęp do przysługujących świadczeń zdrowotnych,
- c) zapewniają kształcenie, wyrównywanie braków rozwojowych i szkolnych,
- d) zapewniają rozwój uzdolnień i zainteresowań,
- e) zaspokajają jego potrzeby emocjonalne, bytowe, rozwojowe, społeczne i religijne,
- f) zapewniają ochronę przed arbitralną lub bezprawną ingerencją w życie prywatne dziecka,
- g) umożliwiają kontakt z rodzicami i innymi osobami bliskimi, chyba że sąd postanowił inaczej.

Rodzina zastępcza i prowadzący rodzinny dom dziecka współpracują z ośrodkiem adopcyjnym, koordynatorem rodzinnej pieczy zastępczej, pracownikiem socjalnym i organizatorem rodzinnej pieczy zastępczej w celu zapewnienia właściwej opieki i wychowania dziecku.

2. Instytucjonalna piecza zastępcza:

Instytucjonalna piecza zastępcza jest sprawowana w formie placówki opiekuńczo – wychowawczej typu:

- socjalizacyjnego,
- interwencyjnego,
- specjalistyczno – terapeutycznego,
- rodzinnego.

Placówka opiekuńczo – wychowawcza:

- 1) zapewnia dziecku całodobową opiekę i wychowanie oraz zaspokaja jego niezbędne potrzeby,

- w szczególności emocjonalne, rozwojowe, zdrowotne, bytowe, społeczne i religijne,
- 2) realizuje przygotowany we współpracy z asystentem rodziny plan pomocy dziecku,
 - 3) umożliwia kontakt dziecku z rodzicami i innymi osobami bliskimi, chyba że sąd postanowi inaczej,
 - 4) podejmuje działania w celu powrotu dziecka do rodziny,
 - 5) zapewnia dziecku dostęp do kształcenia dostosowanego do jego wieku i możliwości rozwojowych,
 - 6) obejmuje dziecko działaniami terapeutycznymi,
 - 7) zapewnia korzystanie z przysługujących świadczeń zdrowotnych.

II. CHARAKTERYSTYKA PIECZY ZASTĘPCZEJ W POWIECIE ALEKSANDROWSKIM

Na podstawie dokumentacji dotyczącej rodzin zastępczych, dokumentacji dzieci umieszczonych w placówkach opiekuńczo – wychowawczych oraz dokumentacji usamodzielnianych wychowanków rodzin zastępczych i placówek opiekuńczo - wychowawczych za lata 2021 – 2023, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Aleksandrowie Kujawskim dokonało oceny potrzeb pieczy zastępczej w Powiecie Aleksandrowskim.

1. Rodzinna piecza zastępcza:

Powiat, na terenie którego funkcjonują rodziny zastępcze i rodzinne domy dziecka mogące przyjąć dziecko, zawiera z powiatem, właściwym ze względu na miejsce zamieszkania dziecka przed umieszczeniem go po raz pierwszy w pieczy zastępczej, porozumienie w sprawie przyjęcia dziecka oraz warunków jego pobytu i wysokości wydatków na jego opiekę i wychowanie.

Tabela Nr 1. Liczba rodzin zastępczych i rodzinnych domów dziecka, w których umieszczone są dzieci pochodzące z powiatu.

Rok	Ogółem	Powiat Aleksandrowski	Liczb dzieci	Inny powiat	Liczba dzieci
2021	93	84	143	9	13
2022	91	81	142	10	14
2023	92	80	148	12	15

źródło: dokumentacja PCPR w Aleksandrowie Kujawskim

Na podstawie powyższego zestawienia tabelarycznego należy stwierdzić, że w 2023 roku w 80 rodzinach zastępczych funkcjonujących na terenie powiatu było umieszczonych 114 dzieci. Natomiast na terenie innych powiatów funkcjonowało 12 rodzin zastępczych, w których było umieszczonych 15 naszych dzieci. Skuteczna ochrona dzieci i pomoc dla nich może być osiągnięta przy współpracy wszystkich osób, instytucji i organizacji pracujących z dziećmi i rodzicami. Wskazane jest w dalszym ciągu tworzenie nowych rodzin zastępczych na terenie naszego powiatu, w których będziemy umieszczać dzieci pochodzące z naszego powiatu. Wówczas ścisła współpraca rodzin zastępczych oraz prowadzących rodzinny dom dziecka z koordynatorami rodzinnej pieczy zastępczej, pracownikiem socjalnym i organizatorem rodzinnej pieczy zastępczej przyczyni się do zapewnienia właściwej opieki i wychowania dzieciom na czas niemożności sprawowania tej opieki i wychowania przez rodziców biologicznych.

Tabela Nr 2. Rodzaje rodzin zastępczych funkcjonujących na terenie powiatu aleksandrowskiego

Stan na dzień	Rodziny zastępcze spokrewnione z dzieckiem	Rodziny zastępcze niezawodowe	Rodziny zastępcze zawodowe	Rodziny zastępcze zawodowe specjalistyczne	Rodziny zastępcze zawodowe pełniące funkcje pogotowia rodzinnego	Rodzinne Domy Dziecka	Razem

31.12. 2021	40	22	4	2	1	5	74
31.12. 2022	36	22	4	2	1	5	70
31.12. 2023	39	23	3	2	0	5	72

źródło: dokumentacja PCPR w Aleksandrowie Kujawskim

Jak wynika z danych zawartych w Tabeli Nr 2 większość rodzin zastępczych stanowiły rodziny zastępcze spokrewnione, tj. rodziny, w których opiekunami dzieci byli dziadkowie i rodzeństwo, następnie rodziny zastępcze niezawodowe, rodziny zawodowe i rodzinne domy dziecka.

W powiecie aleksandrowskim funkcjonuje 5 rodzin zastępczych zawodowych oraz 5 rodzinnych domów dziecka. W roku 2023 nastąpił spadek rodzin zastępczych zawodowych, 1 rodzina zastępcza zawodowa oraz 1 rodzina zastępcza zawodowa pełniąca funkcje pogotowia rodzinnego rozwiązały umowę o prowadzenie rodziny zastępczej zawodowej.

Rodzinna piecza zastępcza w Powiecie Aleksandrowskim właściwie, odpowiedzialnie i prawidłowo wykonuje swoje obowiązki względem powierzonych im dzieci.

Z uwagi na fakt, że w placówkach opiekuńczo – wychowawczych typu socjalizacyjnego, interwencyjnego lub specjalistycznego – terapeutycznego możemy umieszczać dzieci powyżej 7 roku życia, to wskazane jest tworzenie nowych rodzin zastępczych, szczególnie zawodowych oraz rodzinnych domów dziecka.

Tabela Nr 3. Liczba utworzonych rodzin zastępczych i rodzinnych domów dziecka w poszczególnych latach 2021 – 2023 oraz liczba umieszczonych w nich dzieci.

Rok	Rodziny zastępcze spokrewnione		Rodziny zastępcze niezawodowe		Rodziny zastępcze zawodowe		Rodzinne domy dziecka	
	Liczba utworzonych rodzin	Liczba umieszczonych dzieci	Liczba utworzonych rodzin	Liczba umieszczonych dzieci	Liczba utworzonych rodzin	Liczba umieszczonych dzieci	Liczba utworzonych RDD	Liczba umieszczonych dzieci
2021	6	10	4	6	0	0	0	0
2022	4	4	4	10	0	0	0	0
2023	7	8	3	4	0	0	0	0

źródło: dokumentacja PCPR

Jak wynika z powyższej Tabeli z roku na rok tworzą się nowe rodziny zastępcze spokrewnione i niezawodowe. Natomiast w ostatnich trzech latach nie utworzyła się żadna rodzina zastępcza zawodowa ani rodzinny dom dziecka. Dzięki zrozumieniu funkcjonujących rodzin zastępczych zawodowych i rodzinnych domów dziecka wszystkie postanowienia Sądu w sprawie umieszczenia dziecka w pieczy zastępczej były realizowane na bieżąco.

Ze względu na brak możliwości określenia rzeczywistych potrzeb ilości miejsc w rodzinnej pieczy zastępczej i wydłużające się procedury adopcyjne, dzieci z uregulowaną sytuacją prawną, nieustannie podejmujemy wszelkie działania, aby pozyskiwać kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej i prowadzenia rodzinnego domu dziecka.

Kolejnym czynnikiem motywującym do pozyskiwania nowych rodzin zastępczych i prowadzących rodzinne domy dziecka jest wiek rodziców zastępczych, który określa Tabela nr 4 .

Tabela Nr 4. Struktura wieku rodziców zastępczych w powiecie aleksandrowskim (z wyłączeniem rodzin zastępczych spokrewnionych) stan na 31.12.2023r.

Powiat Aleksandrowski	Wiek						
	70 lat i więcej	61-70	51-60	41-50	31-40	22-30	21 lat
	Procenty						
	6%	18,1%	24,2%	24,2%	21,2%	6%	0%

źródło: dokumentacja PCPR w Aleksandrowie Kujawskim

Z powyższej Tabeli wynika, że w Powiecie Aleksandrowskim największą grupę rodziców zastępczych stanowią osoby w przedziale wiekowym 51-60 lat (24,2 %) i 41-50 lat (24,2 %). Natomiast 21,2 % rodziców zastępczych jest w przedziale wiekowym 31-40 lat. Pozytywnym wynikiem jest fakt, że obecnie nie ma dużo rodzin zastępczych i rodzinnych domów dziecka, w których rodzice zastępczy mają 70 lat i powyżej.

Tabela Nr 5. Rodziny zastępcze i rodzinne domy dziecka w podziale na liczbę dzieci w latach 2021– 2023.

Typ rodziny stan na 31. 12.2023r	Rodziny spokrewnione			Rodziny niezawodowe			Rodziny zawodowe			RDD		
	2021	2022	2023	2021	2022	2023	2021	2022	2023	2021	2022	2023
z1 dzieckiem	31	28	32	16	16	17	2	1	0	1	1	1
z 2 dziećmi	6	6	4	4	3	4	4	2	3	0	0	0
z 3 dziećmi	2	1	2	1	1	1	1	4	1	0	0	0
z 4 dziećmi i więcej	1	1	1	1	2	1	0	0	1	4	4	4
Ogółem	40	36	39	22	22	23	7	7	5	5	5	5

źródło: dokumentacja PCPR w Aleksandrowie Kujawskim

Powyższa statystyka wskazuje, iż w Powiecie Aleksandrowskim najwięcej jest rodzin zastępczych z jednym dzieckiem, zaś najmniej funkcjonuje rodzin zastępczych z 4 i więcej dzieci. W związku z tym tutejsze Centrum szuka osób chętnych na prowadzenie rodzinnych domów dziecka, w których możemy umieszczać do 8 dzieci.

2. Instytucjonalna piecza zastępcza

W Powiecie Aleksandrowskim funkcjonuje Placówka Socjalizacyjna w Aleksandrowie Kujawskim dla 14 dzieci, powyżej 7-go roku życia. Jest to całodobowa placówka opiekuńczo – wychowawcza, która zapewnia opiekę i wychowanie dzieciom częściowo bądź całkowicie pozbawionym opieki rodzicielskiej.

Zgodnie z obowiązującymi przepisami w placówce opiekuńczo – wychowawczej może przebywać 14 dzieci. Na dzień 31 grudnia 2023 r. Placówka obejmowała całodobową opieką i wychowaniem 13 wychowanków.

Tabela Nr 6. Liczba dzieci przebywających w Placówce Socjalizacyjnej w Aleksandrowie Kujawskim w latach 2021– 2023

Powiat	Inny Powiat	Łącznie
--------	-------------	---------

Aleksandrowski									
Rok	2021	2022	2023	2021	2022	2023	2021	2022	2023
Liczba dzieci przyjętych	2	3	3	0	1	0	2	4	3
Liczba dzieci opuszczających	1	5	5	0	0	0	1	5	5
Liczba dzieci przebywających na dzień 31 grudnia danego roku	16	14	12	0	1	1	16	15	13

źródło: dokumentacja PCPR w Aleksandrowie Kujawskim

W latach 2021-2023 w Placówce Socjalizacyjnej w Aleksandrowie Kujawskim opieką i wychowaniem objętych było łącznie 27 dzieci, w tym 1 dziecko z innego powiatu.

W czasie pandemii koronawirusa Covid-19 mogło przebywać więcej dzieci niż miejsc statutowych. W związku z powyższym w roku 2021 i 2022 w Placówce przebywało 3 dzieci ponad stan.

W przypadku konieczności umieszczenia dziecka w pieczy zastępczej tutejsze Centrum jako miejsce umieszczenia dzieci wskazywało rodziny zastępcze zawodowe oraz rodzinne domy dziecka z terenu powiatu aleksandrowskiego.

To dzięki tym rodzinom byliśmy w stanie zapewnić opiekę i wychowanie dzieciom tego pozbawionym i zrealizować wszystkie postanowienia Sądu o umieszczeniu dzieci w pieczy zastępczej.

Tabela Nr 7. Koszty utrzymania dziecka w Placówce Socjalizacyjnej w Aleksandrowie Kujawskim w ostatnich 3 lat.

Rok	2021	2022	2023
Średnie miesięczne wydatki przeznaczone na utrzymanie dziecka w Placówce Socjalizacyjnej w Aleksandrowie Kujawskim	6.399,60 zł	7.141,43	8.305,79

źródło: dokumentacja PCPR

Koszt zapewnienia opieki dzieciom w instytucjonalnej pieczy zastępczej (placówka opiekuńczo-wychowawcza) systematycznie wzrasta. Koszty te znacznie przewyższają koszty opieki świadczonej przez rodzinną pieczę zastępczą (rodziny zastępcze, rodzinne domy dziecka).

Ponadto pobyt dzieci w rodzinnej pieczy zastępczej pozytywnie wpływa na wszystkie obszary jego rozwoju, a przede wszystkim rodzinną pieczę zastępczą dostarcza dziecku prawidłowych wzorców funkcjonowania w rodzinie. Wychowankowie rodzin zastępczych mają mniejsze trudności intelektualne, psychiczne i społeczne w późniejszych latach. Konieczne jest pozyskanie kandydatów na rodziny zastępcze i na prowadzących rodzinne domy dziecka, a jednocześnie zapewnienie im korzystnych warunków do sprawowania tej opieki.

W związku z tym należy wspierać i rozwijać wszelkie formy rodzinnego rodzicielstwa zastępczego.

3. Pomoc dla osób usamodzielnianych

Pełnoletnim wychowankom opuszczającym placówki opiekuńczo – wychowawcze, regionalne placówki opiekuńczo – terapeutyczne, rodziny zastępcze oraz rodzinne domy dziecka przysługuje pomoc pieniężna na kontynuowanie nauki (dla osób w wieku 18 – 25 lat, które kontynuują naukę) oraz pomoc na usamodzielnienie i na zagospodarowanie (pomoc rzeczowa).

Tabela Nr 8. Liczba usamodzielniających się pełnoletnich wychowanków opuszczających pieczę zastępczą w latach 2021 – 2023.

Typ placówki	Rok	Pomoc na kontynuowanie nauki	Pomoc na usamodzielnienie	Pomoc na zagospodarowanie

placówki opiekuńczo – wychowawcze	2021	3	2	2
rodziny zastępcze		10	2	5
placówki opiekuńczo – wychowawcze	2022	3	2	1
rodziny zastępcze		9	9	2
placówki opiekuńczo – wychowawcze	2023	4	3	0
rodziny zastępcze		8	10	6

/ źródło: dokumentacja PCPR/

Na podstawie powyższej Tabeli należy stwierdzić iż większość stanowią usamodzielniani wychowankowie rodzinnej pieczy zastępczej, którzy kontynuują naukę.

W 2023 roku 31 usamodzielnianych wychowanków skorzystało z pomocy, w tym 24 z rodzin zastępczych i 7 z placówki opiekuńczo – wychowawczej, w tym z pomocy pieniężnej na kontynuowanie nauki skorzystało 8 usamodzielnianych wychowanków z rodziny zastępczej i 4 z placówki opiekuńczo - wychowawczej.

Usamodzielniani wychowankowie w latach 2021 – 2023 najczęściej korzystali z pomocy pieniężnej na kontynuowanie nauki, następnie z pomocy pieniężnej na usamodzielnieniu. Najmniej osób skorzystało z pomocy rzeczowej na zagospodarowanie.

Pełnoletnim wychowankom pieczy zastępczej (rodzinnej i instytucjonalnej) Centrum od 2020r. zapewnia pobyt w mieszkaniu treningowym, które powstało w ramach projektu partnerskiego „Rodzina w Centrum 2” współfinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko – Pomorskiego na lata 2014 -2020, Oś Priorytetowa 9 Solidarne Społeczeństwo, Działanie 9.3 Rozwój usług społecznych i zdrowotnych, Poddziałanie 9.3.2 Rozwój usług społecznych. W mieszkaniu treningowym może przebywać 2 usamodzielnianych wychowanków pieczy zastępczej.

Mieszkanie treningowe zostało utworzone w celu wsparcia procesu usamodzielnienia osób opuszczających pieczę zastępczą w rozumieniu przepisów ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

W mieszkaniu treningowym świadczy się usługi bytowe, pracę socjalną oraz pomoc w wykonywaniu czynności niezbędnych w codziennym funkcjonowaniu i realizacji kontaktów społecznych, w celu utrzymania lub rozwijania niezależności osoby na poziomie jej psychofizycznych możliwości.

1. Pobyt w mieszkaniu treningowym:

- 1) umożliwia przygotowanie się osób zamieszkujących do pełnej samodzielności poprzez doskonalenie umiejętności prowadzenia samodzielnego gospodarstwa domowego, radzenia sobie z problemami życia codziennego, gospodarowania własnymi środkami finansowymi,
- 2) stwarza możliwości do nabycia umiejętności samodzielnego rozwiązywania trudności życiowych, rodzinnych (w tym utrzymywania więzi rodzinnych), emocjonalnych itp. przy wsparciu opiekuna mieszkania treningowego, opiekuna procesu usamodzielnienia i innych specjalistów,
- 3) uczy ponoszenia konsekwencji za własne decyzje, umożliwiać rozwijanie i utrwalanie poczucia odpowiedzialności za siebie i swoje własne życie oraz nabycie umiejętności realnego postrzegania rzeczywistości,
- 4) pomaga w pozyskaniu samodzielnego mieszkania,
- 5) pomaga w zakresie uzyskania wykształcenia, zdobycia kwalifikacji zawodowych, poszukiwania pracy oraz załatwiania spraw urzędowych,

6) pomaga w integracji ze środowiskiem poprzez rozwój umiejętności prawidłowego wchodzenia w relacje społeczne.

2. Pobyt w mieszkaniu treningowym jest usługą nieodpłatną.

W mieszkaniu treningowym przebywało w:

- 2021 roku- dwóch usamodzielnianych wychowanków rodzinnej pieczy zastępczej,
- 2022 roku dwóch usamodzielnianych wychowanków rodzinnej pieczy zastępczej,
- 2023 r dwóch usamodzielnianych wychowanków rodzinnej pieczy zastępczej oraz jedna wychowanka z instytucjonalnej pieczy zastępczej.

III. WNIOSKI DOTYCZĄCE ZABEZPIECZENIA POTRZEB DZIECKA I RODZINY W SYTUACJACH JEJ KRYZYSU W POWIECIE ALEKSANDROWSKIM

Rodzina jest pierwszym i najważniejszym środowiskiem wychowawczym dla dziecka. Rodzina dziecku winna kojarzyć się z ciepłem, bezpieczeństwem i miłością, a rodzice powinni być wzorem do naśladowania, dobrym nauczycielem szacunku wobec siebie i innych.

Na podstawie współpracy Centrum z ośrodkami pomocy społecznej funkcjonującymi w Powiecie Aleksandrowskim stwierdzam, że na terenie naszego powiatu jest wiele rodzin, w których zaburzone są relacje, brak jest komunikacji, gdzie podstawowe potrzeby dziecka nie są realizowane. W rodzinie często pierwsze oznaki zaburzeń, kryzysu czy zmiany w zachowaniu dziecka są bagatelizowane, rodziny uważają, że nie ma problemu. To prowadzi do sytuacji, że w pewnym momencie sytuacje kryzysowe przerastają możliwości rodziny, dochodzi do negatywnych zjawisk, jak agresja, przemoc, przestępczość, demoralizacja. W konsekwencji zachodzi konieczność umieszczenia dziecka w pieczy zastępczej.

Ważne jest, aby w Powiecie Aleksandrowskim funkcjonował lokalny system wspierania rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu swoich funkcji opiekuńczo – wychowawczych, który będzie zakładał działania oparte przede wszystkim na profilaktyce i pracy z rodziną biologiczną. Umieszczenie dziecka w systemie pieczy zastępczej winno być ostatecznością, w przypadku gdy wykorzystane zostaną wszystkie dostępne formy wsparcia i pomocy rodzinie naturalnej.

Ważnym aspektem jest także działanie sprawnego systemu komunikowania się i przepływu informacji o istniejących zagrożeniach w funkcjonowaniu rodzin pomiędzy instytucjami wspierającymi rodzinę i dziecko, szkołami, urzędami na szczeblu gminnym i powiatowym, wykorzystując jednocześnie posiadaną infrastrukturę działań pomocowych i wspierających.

Ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej nakłada na powiat konieczność opracowania i realizacji 3-letnich powiatowych programów dotyczących rozwoju pieczy zastępczej, który winien zawierać planu rozwoju rodzinnej pieczy zastępczej oraz plan ograniczenia liczby dzieci w instytucjonalnej pieczy zastępczej, a także coroczny limit utworzenia nowych rodzin zastępczych zawodowych uwzględniający założenia wynikające z planu rozwoju rodzinnej pieczy zastępczej czyli konieczność zapewnienia dzieciom z terenu powiatu rodzinnej pieczy zastępczej oraz ograniczenie liczby dzieci w instytucjonalnej pieczy zastępczej.

I. PLAN ROZWOJU RODZINNEJ PIECZY ZASTĘPCZEJ W POWIECIE ALEKSANDROWSKIM

Cel szczegółowy Nr 1

Rozwój rodzinnych form pieczy zastępczej i doskonalenie systemu.

Zadania

1. Propagowanie idei rodzicielstwa zastępczego między innymi poprzez:
 - rozpowszechnianie ulotek o poszukiwaniu kandydatów na rodziny zastępcze,
 - coroczne wydawanie kalendarza w formie plakatu promującego rodzicielstwo zastępcze,
 - upowszechnianie informacji o poszukiwaniu kandydatów na rodziny zastępcze za pomocą internetu, strony Facebook PCPR, prasy, roll-up.
 - corocznie Obchody Dnia Rodzicielstwa Zstępczego.

- promowanie rodzicielstwa zastępczego przez pracowników Centrum na imprezach organizowanych w powiecie aleksandrowskim.
- 2. Pozyskiwanie i szkolenie kandydatów do pełnienia funkcji rodzin zastępczych niezawodowych, zawodowych i prowadzenia rodzinnych domów dziecka poprzez:
 - zamieszczanie ogłoszeń o naborze kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej na stronie internetowej pcpr i powiatu aleksandrowskiego, oraz strony Facebook PCPR
 - prowadzenie kwalifikacji i organizowanie szkoleń dla kandydatów na rodziny zastępcze.

Cel szczegółowy Nr 2

Rozwój infrastruktury i zasobów ludzkich na rzecz pieczy zastępczej

Zadania:

1. Doskonalenie zawodowe kadry Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Aleksandrowie Kujawskim.
2. Ścisła współpraca instytucji, które realizują zadania z zakresu ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.
3. Współpraca koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej oraz pracowników socjalnych z asystentami rodzinnymi współpracującymi z rodzicami biologicznymi dzieci przebywających w pieczy.
4. Udzielanie specjalistycznej pomocy istniejącym rodzinom zastępczym i rodzinnym domom dziecka.

Cel szczegółowy Nr 3

Wspieranie osób sprawujących rodzinną pieczę zastępczą.

Zadania:

1. Zapewnienie poradnictwa prawnego, psychologicznego, pedagogicznego, logopedycznego rodzinom zastępczym i ich dzieciom oraz dzieciom przebywającym w rodzinach zastępczych i ich rodzicom.
2. Zapewnienie pomocy i wsparcia osobom sprawującym rodzinną pieczę zastępczą, w szczególności w ramach grup wsparcia oraz uczestnictwa w warsztatach wzmacniających kompetencje rodzicielskie oraz pomoc rodzin pomocowych i wolontariuszy.
3. Współpraca z rodzinami zastępczymi oraz prowadzącymi rodzinne domy dziecka w zakresie zorganizowania wypoczynku letniego dla dzieci i młodzieży z rodzinnej pieczy zastępczej.
4. Zapewnienie rodzinom zastępczym oraz prowadzącym rodzinne domy dziecka szkoleń mających na celu podnoszenie ich kwalifikacji, biorąc pod uwagę ich potrzeby.
5. Wsparcie rodzin zastępczych przez organizatora rodzinnej pieczy zastępczej, w szczególności zapewnienie koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej i pracownika socjalnego wykonującego zadania koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej w stosunku do rodzin zastępczych, rodzinnych domów dziecka nie objętych opieką koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej.

Cel szczegółowy Nr 4

Poprawne funkcjonowanie w życiu społecznym wychowanków opuszczających pieczę zastępczą.

Zadania:

1. Wczesne przygotowywanie wychowanków rodzinnej i instytucjonalnej pieczy zastępczej do usamodzielnienia.
2. Wsparcie finansowe i rzeczowe osób usamodzielnianych – udzielenie świadczeń i wsparcia dla osób usamodzielnianych.
3. Wspieranie osób usamodzielnianych w aktywnym uczestniczeniu w życiu społecznym, kontynuowaniu nauki i uzyskiwaniu kwalifikacji.
4. Utrzymanie standardu usług w mieszkaniu treningowym dla usamodzielnianych wychowanków rodzinnej i instytucjonalnej pieczy zastępczej.
5. Współpraca z instytucjami na rzecz kompleksowego wsparcia usamodzielnianego wychowanka.

II. PLAN OGRANICZENIA LICZBY DZIECI W INSTYTUCJONALNEJ PIECZY ZASTĘPCZEJ.

Cel szczegółowy Nr 1

Utrzymanie obowiązującego standardu usług świadczonych w Placówce Socjalizacyjnej w Aleksandrowie Kujawskim.

1. Zapewnienie dzieciom wyżywienia dostosowanego do potrzeb rozwojowych i zdrowotnych.
2. Zapewnienie dzieciom dostępu do opieki zdrowotnej i zaopatrzenia w produkty lecznicze.
3. Dostęp do zajęć wychowawczych, kompensacyjnych a także terapeutycznych i rewalidacyjnych o ile takie wskazane są dla dzieci
4. Wyposażenie w odzież i obuwie i inne przedmioty osobistego użytku, stosownie do wieku i indywidualnych potrzeb dzieci.
5. Zapewnienie dzieciom dostępu do nauki i zaopatrzenie w podręczniki, pomoce i przybory szkolne. Pomoc w nauce przy odrabianiu lekcji i udział w zajęciach wyrównawczych.
6. Zapewnienie dzieciom uczestnictwa w zajęciach pozalekcyjnych i rekreacyjno – sportowych.

III. LIMIT RODZIN ZASTĘPCZYCH ZAWODOWYCH.

W Powiecie Aleksandrowskim funkcjonuje obecnie 5 rodzin zastępczych zawodowych, w tym dwie rodziny zastępcze zawodowe specjalistyczne oraz 5 Rodzinnych Domów Dziecka. Dwie rodziny zastępcze zawodowe na ich wniosek rozwiązały się w 2023 roku

Od 2020 roku w Powiecie Aleksandrowskim nie powstała żadna rodzina zastępcza zawodowa oraz rodzinny dom dziecka, natomiast wzrasta liczba dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej.

Powiat Aleksandrowski przy realizacji zadań ustawy przyjmuje następujący limit powstania rodzin zastępczych zawodowych w latach:

- 2024 – 2,
- 2025 – 2,
- 2026 – 2.

Powiat będzie podejmował niezbędne działania w celu zabezpieczenia środków finansowych dla tworzonych rodzin zastępczych zawodowych lub prowadzących rodzinne domy dziecka.

IV. REALIZATORZY PROGRAMU

Powiat jako realizator programu będzie współpracować z:

1. Samorządami gminnymi;
2. Ośrodkami pomocy społecznej;
3. Placówką opiekuńczo – wychowawczą;
4. Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Aleksandrowie Kujawskim – Organizatorem Rodzinnej Pieczy Zastępczej;
5. Rodzinami zastępczymi;
6. Kościołami i związkami wyznaniowymi;
7. Organizacjami pozarządowymi.

V. PRZEWIDYWANE EFEKTY REALIZACJI PROGRAMU

1. Rodziny zastępcze głównym elementu systemu pieczy zastępczej w Powiecie Aleksandrowskim.
2. Wzrost liczby rodzin zastępczych niezawodowych, zawodowych i rodzinnych domów dziecka.
3. Zapewnienie rodzinom zastępczym specjalistycznych szkoleń mających na celu podniesienie ich kompetencji opiekuńczo – wychowawczych, w tym w grupach wsparcia oraz zapewnienie udziału w poradnictwie specjalistycznym.
4. Kompleksowe wsparcie osób usamodzielnianych opuszczających rodziną bądź instytucjonalną pieczę zastępczą.

VI. ŹRÓDŁA FINANSOWANIA PROGRAMU

1. Środki własne Powiatu.
2. Dotacje celowe z budżetu Państwa.

3. Środki finansowe pozyskane z samorządu województwa.
4. Środki finansowe pozyskane z EFS.

ZAKOŃCZENIE

Realizacja programu zapewni skuteczną pomoc dla rodzin mających trudności w zapewnieniu właściwej opieki i wychowywania dzieciom oraz skuteczną ochronę dzieci i pomoc dla nich przy współpracy wszystkich osób, instytucji i organizacji pracujących z dziećmi i rodzicami. W związku z tym należy podjąć wszelkie działania, aby osiągnąć cele zawarte w Programie.

Powiatowy Program Rozwoju Pieczy Zastępczej na lata 2024 – 2026 ma charakter otwarty i będzie podlegał ewaluacji w zależności od pojawiających się potrzeb.

PRZEWODNICZĄCY
RADY POWIATU
517126
Arkadiusz Świątkowski